

PŘECHOD VODNÍHO TOKU PŘI PRONÁSLEDOVÁNÍ NEPŘÍTELE

Pronásledování je druh bojové činnosti, který realizujeme v průběhu útočné operace, s cílem obklíčit a zničit nebo zajmout **odcházející** vojska nepřítele.

Vzhledem k tvářnosti Západoevropského válčiště bude pronásledování nejdnou spojeno s přechodem vodního toku.

Charakter takové činnosti měla v době VVV např. operace Středního, Voroněžského i dalších frontů při osvobození levobřežní Ukrajiny a vytváření strategického předmostí na pravém břehu řeky Dněpru v druhé polovině roku 1943 (Viz Dějiny VVV, díl 3, kap. VI.). Zkráceně cituji: „... útok Středního frontu se dále prudce rozvíjel. Dne 21. září večer **pronikly předsunuté jednotky** levého křídla frontu severně ústí Pripeti k Dněpru... Vojska postupovala denně o 25—30 km. 3. gardová tanková armáda a 1. gardový jezdecký sbor v noci z 20. září zahájily útok ve všeobecném směru na Perejaslav. Tankisté, **pronásledující nepřítele** v pásnu širokém až 70 km, překonali za dva a půl dne vzdálenost téměř 200 km a jako první z vojsk svého frontu dosáhli 21. září večer Dněpr. Sovětská vojska pronikla k Dněpru **na široké frontě a z chodu** jej začala překračovat současně na mnoha úsecích, ... čímž rozptylovala pozornost a úsilí nepřítele... Severně od Kyjeva, na úseku Mněvo — ústí řeky Pripet, jako první překročila Dněpr vojska 13. armády (SF) ... Večer se sovětské jednotky pevně uchytily na předmostí a pravém břehu, příštího dne postoupily 35 km na západ od Dněpru... Vojskům 13. armády **poskytli aktivní pomoc ukrajinští partyzáni**. Partyzáni černígovského svazku M. M. Kocjubinského **obsadili a vybudovali šest přeprav přes Dněpr** v pásnu útoku

13 A Za složité situace probíhal násilný přechod Dněpru v pásnu útoku Voroněžského frontu. Sovětská vojska se při pronásledování nepřítele roztáhla do velké hloubky, dělostřelectvo pro nedostatek pohonných hmot zůstalo pozadu, nebyly žádné těžké přepravní prostředky Proniknutí sovětských vojsk k Dněpru na široké frontě a násilný přechod řeky z chodu od základu změnilo operační situaci na Ukrajině Po překročení Dněpru vyvstal před sovětskými vojsky úkol zlikvidovat zbývající nepřátelská opevnění na předmostích na levém břehu Dněpru, rozšířit vytvořená předmostí a přeměnit je v předmostí strategického významu, z nichž by bylo možné zahájit mohutný útok a osvobodit i pravobřežní Ukrajinu....“

Při pronásledování ustupujícího nepřítele bude mít armádní útočná operace oboustranný, vysoce manévrový ráz. Půjde o nesouvislou frontu, vzájemné promíchání jednotek, náhlou a nepředvídanou změnu situace, usilovně a různými způsoby vedenou bojovou činností ve dne i v noci, bez ohledu na povětrnostní situaci, v zatarasených a zamořených prostorech.

Pronásledování spojené s přechodem vodního toku musí probíhat nepřetržitě, rychle, s maximální intenzitou bojové činnosti. Velitel armády a jeho štáb je povinen do příchodu vojsk k řece znemožnit pronásledovaným vojskům zaujmout obranu na řece a přisunout další zálohy. Proto hlavním úkolem prvosledových divizí bude využít jaderné údery letectva, raketového vojska, palby dělostřelectva, vyslat předsunuté odřady (předvoje), vysadit taktické vzdušné výsadky (dále TVV) a tím zabránit nepříteli organizovat obranu vodní překážky. Dále pak co nejrychleji překonat řeku s využitím nezničených přechodů, ničit odpory na protějším břehu a přicházející zálohy z hloubky. Teuto intenzivní činností umožnit přepravu a zasazení druhých sledů k zničení nepřítele. K tomu bude zaměřena hlavní činnost i ostatních prvků operační sestavy armády.

Pravděpodobný denní úkol prvosledové divize za těchto podmínek může být 40—60 km. Můžeme předpokládat, že každých 24—48 hodin boje bude překračovat vodní tok na Západoevropském válečném území.

Vodní překážka má jak pro pronásledovatele, tak ustupující vojska značný význam. V boji bude docházet k určitým zvláštnostem, které musíme respektovat při řízení operace.

Nepřítel se bude snažit zdržet vojska pronásledovatele maximální dobu **na přístupech** k řece a způsobit mu co největší ztráty, vodní tok co nejrychleji a nejorganizovaněji přejít pomocí všech druhů přeprav, především stálých a vybudovaných mostů, brodů, ale i vrtulníků. V dalším vodní tok využít jako důležité přírodní překážky k obraně s cílem získat čas pro soustředění nových sil a prostředků a ženijními opatřeními i použitím jaderných zbraní ztížit popř. znemožnit pronásledujícím vojskům jej překonat. Soustřeďovat síly a prostředky, zvláště druhé sledy a dělostřelectvo, již ve vzdálenosti 30—50 km na směry, které vedou především na mostová přepraviště.

Z hlediska vlastních vojsk půjde o nesouvislou frontu. Na řadě míst budou jednotky, zvláště při souběžném pronásledování, samostatně překonávat řeku, zatím co jiné při čelním pronásledování mohou být ve vzdálenosti 15 i více km od řeky. Přitom některá ohniska odporu nepřítele izolují nebo vůbec obcházejí a hlavním druhem bojové činnosti bude útok z chodu na spěšně zaujatou obranu, nebo střetný boj.

Prvosledové svazky při souběžném pronásledování povedou bojovou činnost především na samostatných směrech v pochodových a předbojových sestavách, budou útočit do boku a týlu nepřítele. Musí mít vyšší tempo postupu, než jednotky odcházejících vojsk nepřítele. Do prvního sledu je účelné zasadit především motostřelecké divize, vyzbrojené plovoucími OT a zesílené tanky. Zvětšíme vzdálenosti mezi prvními a druhými sledy, zálohami a týly, narostou i délky pochodových proudů. Přitom při bezprostředním přechodu řeky mohou být tendence opačné. Budeme se snažit přesunovat je zásadně po mostě a nebo po přívozových a brodových přepravištích podle vybavenosti bojovou technikou.

Druhé sledy a jednotky, vyzbrojené pásovou technikou, bude účelné k zabezpečení rychlého postupu přesunovat mimo frekventované komunikace terénem.

Budeme mnohem pečlivěji (i zvláštními jednotkami) chránit týly pluků, divizí i armády, i prostory bojového rozmístění raketového vojska a dělostřelectva.

Podpůrné dělostřelectvo, ženijní jednotky i jednotky určené k boji s tanky a prostředky PVO budou postupovat především s předvoji a proto je včas zařadíme do bojových sestav prvosledových divizí.

Překonání vodní překážky nesmí snížit tempo útočné operace a **zabránit v pronásledování odcházejícího nepřítele**. Proto jakoukoliv vodní překážku, nezávisle na její charakteristice i na druhu na ní organizované obrany, vzhledem k vybavenosti vojsk bojovou technikou a ženijními prostředky překonáváme z chodu, na široké frontě a v rychlém tempu. Tomu musí odpovídat časové a prostorové uspořádání operační sestavy armády s cílem **zabezpečit samostatnost a iniciativu** jednotlivých stupňů velení.

Ženijní prostředky armády jsou dnes schopny kromě jiného zabezpečit potřebná přepraviště.

Druh a počet přepravišť bude záviset na celé řadě okolností, za nichž při pronásledování nepřítele probíhá násilný přechod vodního toku. Bude to:

- celková činnost nepřátelských vojsk a ráz nepřátelské obrany,
- charakter vodní překážky, přístupy k ní a výstupy,
- druh a počet přepravních prostředků, jimiž jsou vojska vybavena i počty ženijních sil a prostředků, vyčleněných k zabezpečení přepravy.

Při pronásledování bude vždy v první řadě cílem **získat a udržet přechody**, používané vojsky nepřítele. Teprve pokud se nepodaří realizovat záměr, budeme postupně budovat vlastní.

Bude snaha pro prvosledové jednotky počet přepravišť zvyšovat, zvláště plavidlových a brodových. Velmi vážným opatřením bude i výstavba přepravišť, především mostových.

Přechod vodního toku při pronásledování bude mít tyto etapy:

- a) **boj o přístupy k řece**
 - b) **boj o přechod vodní překážky**, především zabezpečení přechodu hlavních sil prvosledových divizí, druhého sledu armády a armádních záloh
 - c) **pokračování v pronásledování na protilehlém břehu a zničení nepřítele**.
- Plnění těchto úkolů řešíme souběžně, vždy ve prospěch svazku, který má největší úspěch a nebo působí na směru hlavního úderu armády.

Boj o přístupy k řece reálně začíná ve vzdálenosti 40–60 km od vodního toku, v době, kdy velitel armády v rámci denního rozhodovacího cyklu upřesňuje úkoly na příští den boje. Protože prvosledové divize, zvláště tankové, budou za daných podmínek dostávat bojové úkoly informativně i na další den, může k tomu dojít a v daném případě to bude dosti časté již dva dny před příchodem k řece, popř. i ve větší vzdálenosti. Obojí závisí na celkové charakteristice operace, činnosti nepřítele, operační sestavě armády, tempu operace i hloubce bojových úkolů prvosledových divízi.

Čelní i souběžné pronásledování probíhá současně a jedno ovlivňuje druhé. Přesto v této etapě budou plnit rozhodující úlohu jednotky, které se zúčastní pronásledování. U nich je totiž předpoklad získávání přístupů k řece i dosažení vodního toku co nejdříve, zvláště údery do boku a týlu odcházejících vojsk s využitím úspěchů předsunutých odřadů a TVV.

Úkolem těchto jednotek bude uplatněním širokého manévru rychle, na samostatných směrech pronikat mezerami v operační sestavě nepřítele, získat komunikace a vhodné směry na přístupech k řece, znemožnit vojskům nepřítele zaujímat obranu na přístupech k řece a přechod do pochodových sestav, ničit prostředky jaderného napadení a dělostřelectvo, rozdělovat bojovou sestavu nepřítele a silná ohniska odporu obcházet nebo izolovat.

Tím zvýšit tempo postupu jednotek, které pronásledují čelně. Zasadit předsunuté odřady divízi (nebo předvoje) a použít taktické vzdušné výsadky.

Bude třeba ničit prostředky jaderného napadení, poutat především tanková uskupení, ničit je po částech, zabránit nepříteli vyvést síly k využití obranných vlastností řeky a znemožnit mu její překročení a zaujetí obrany na protilehlém břehu.

Rozhodující význam při vedení obou způsobů bojové činnosti bude mít ničení záloh a druhých sledů, boj s nízkoleťícími letouny, zvláště bojovými vrtulníky, protitankovými prostředky a překonávání zatarasených a zamořených prostorů.

Bude charakteristické, že prvosledové divize budou vysílat až dva předsunuté odřady (PO), složené především z motostřeleckých pluků, vyzbrojených plovoucími OT. Dobyť mostu nebo jiné přepravy nepřítele bude mít při pronásledování mnohdy rozhodující význam pro úspěch násilného přechodu řeky. Je výhodné upustit od klasického čelního boje o přechody na řece. Formou takového manévru může být i překročení řeky PO na zcela neočekávaném místě a dobytí mostu z protilehlého břehu nebo oboustrannou bojovou činností.

Použití výsadku patří vždy ke složitým otázkám a proto je nutné poskytovat maximální pomoc štábům divize i věnovat pozornost materiálnímu zabezpečení vyčleněné jednotky. Další pozornosti i praktických opatření si vyžádá zabezpečení činnosti TVV prostředky PVO, letectvem i prostředky raketového vojska a dělostřelectva. Důležitým opatřením při organizaci i použití TVV je časový rozpočet, který vytváří předpoklady pro úspěšnou bojovou činnost v součinnosti s PO nebo prvosledovými divizemi, zvláště pak stanovení doby pohotovosti ve vykávacím prostoru.

Přitom můžeme brát v úvahu:

- a) dobu, po kterou bude TVV aktivně bojovat na řece. Předpokládejme, že to bude např. u zesíleného mspr 3 hodiny;
- b) tempo postupu PO (nebo hlavních sil prvosledových divízi).

Uvedu možnou časovou kalkulaci:

— nasednutí do vrtulníků	40' (maximální čas)
— přelet (70—120 km)	30'
— vysazení výsadku	20'
— předpokládaná samostatná činnost na řece — 3 hodiny	180'

celkem	270'
--------	------

Určíme-li čas dosažení řeky PO divize na 14.00, TVV můžeme vysadit v 11.00 hodin a dobu pohotovosti ve vyčkávacím prostoru s příslušnou časovou rezervou 30' určit na 09.00 hodin.

Nikdy nebude dostatek sil a prostředků k zabezpečení činnosti TVV. Proto je účelné je používat jen tam, kde jsou předpoklady k úspěchu a především na směrech zasazení PO prvosledových divizí.

Činnost štábu armády v tomto období bude spočívat ve využití získaných i vytvořených přechodů hlavními silami prvosledových divizí a dalšími prvky operační sestavy armády, v zabezpečení prostředky PVO, letectvem i palbou raketového vojska a dělostřelectva a zvláště pak v manévru ženijními přepravními prostředky na řece.

Především bude charakteristické, že prvosledové jednotky nebudou přicházet k řece a uskutečňovat její násilný přechod současně. Bude se tak dít postupně, přičemž jako první po PO (předvojích) budou překonávat řeku ty prvky, které pronásledovaly souběžně — jak vyplývá z **obr. 1**.

Regulaci, která je rozhodující pro organizovaný přechod vodního toku, budeme zřizovat také nejdříve v pásmech těchto pluků (divizí).

Motostřelecké prapory prvních sledů pluků, vyzbrojených plovoucími OT, mohou překonávat řeku po přechodech, získaných PO v součinnosti s TVV. Zpravidla však překračují řeku v rozvinuté sestavě pod ochranou čelních pochodových záští nebo předvojů, paleb dělostřelectva a přidělené tankové roty. V případě, že výjezdy z řeky budou bez ženijních úprav obtížné a břeh bude bezprostředně bránit nepřítel, OT se ukryjí ve vhodných prostorech v protilehlém břehu, motostřelecké jednotky mohou sesednout, rozvinout se a likvidovat nepřátelské odpory. Současně speciální ženijní jednotky, které se přepravují v prvním sledu, rychle upraví výjezdy. První sledy neprocházejí kontrolním propouštěcím místem (KPM), to určujeme později a regulace jejich pohybu k řece je stejná, jako v průběhu normální bojové činnosti. Prapory druhých sledů pluků na OT, popř. další jednotky druhů vojsk na plovoucích OT, postupují v průběhu útočného boje po plukovní cestě v proudech. Jejich přístup k přepravištím musíme již přísně regulovat a proto také procházejí KPM. Bude-li přeprava prvních sledů a jejich bojová činnost na nepřátelském břehu úspěšná, druhé sledy mohou přeplovat řeku v jednom praporním proudu, jak přicházejí k řece, popř. v rotních proudech. Pokud bude nutné bezprostředně za řekou použít druhé sledy pluků, mohou jednotlivé druho-sledové prapory využít pro přepravu v rozvinuté sestavě přepraviště prvosledových praporů.

Tankové jednotky, které postupují v sestavě motostřeleckých jednotek, po příchodu k řece zabezpečují přímou palbou jejich přesun v součinnosti s dělo-

střelectvem a po technické úpravě postupně přecházejí řeku podle možností buď na brodových, nebo podvodních přepravištích, popř. přímo po mostě. O to budeme v daném případě především usilovat.

V době přechodu řeky je situace nejsložitější. **Hlavní úkol v tomto rozhodujícím období bude nejen řídit přechod přes řeku, ale i ničit protivníka na protilehlém břehu.**

Jednotky, které zabezpečují při pronásledování přechod vodního toku hlavními silami (např. ČPZ, jednotky raketového vojska a dělostřelectva, PVO, zálohy i velitelská stanoviště) a jsou blíže k řece než je KPM nebo výchozí čára k přepravě, zahajují přechod řeky z těchto prostorů bojové činnosti s využitím zachovaných přeprav.

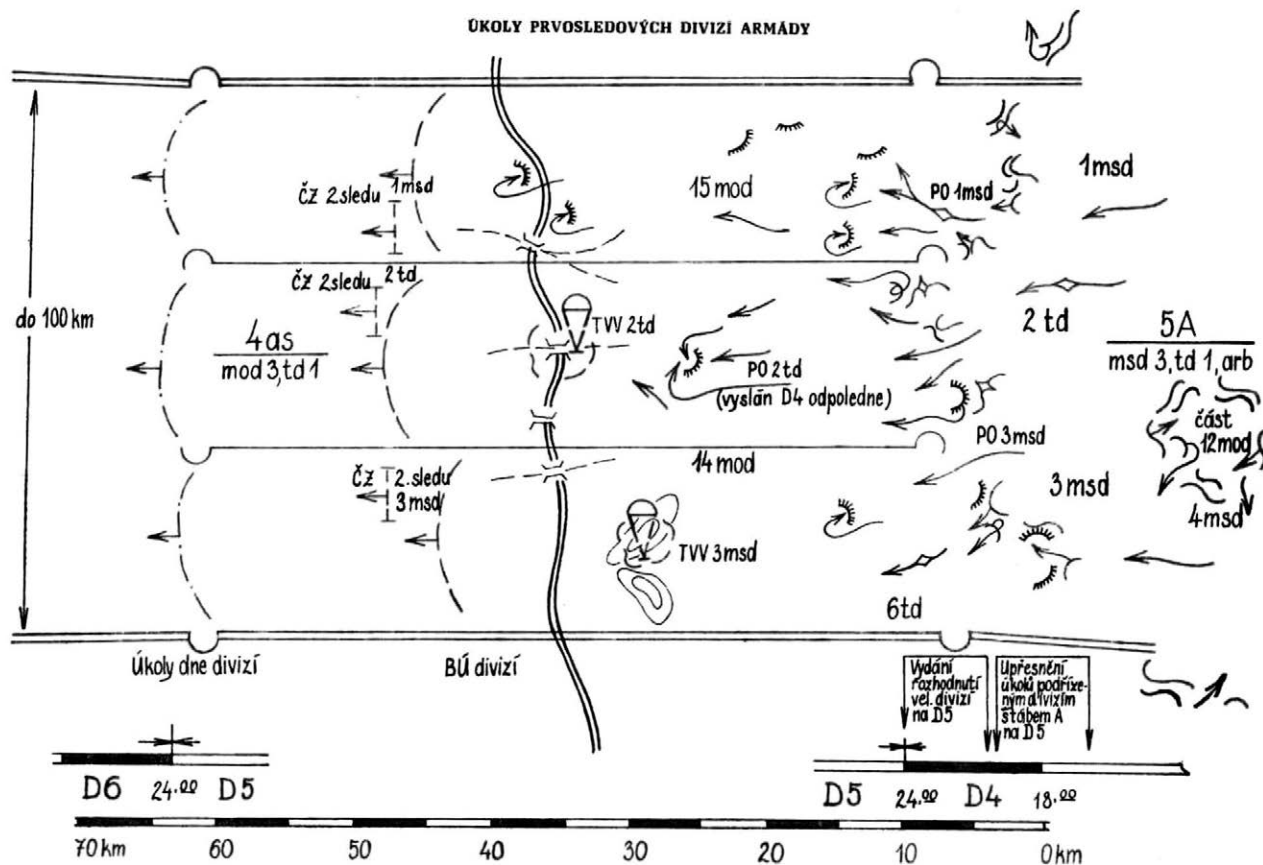
Ani po překročení řeky nesmí dojít ke změně charakteru bojové činnosti. **Na protilehlém břehu musí pokračovat pronásledování se stejnou intenzitou** s cílem ve stanoveném čase a prostoru rozdělit a s využitím paleb ovr a arb, letectva a dělostřelectva dokončit zničení vojsk nepřítele.

Tuto aktivní činnost budeme především (viz **obr. 1**) rozvíjet buď zasazením nových PO, nebo druhých sledů divizí. K zasazení druhého sledu armády může dojít až v další den operace. V našem případě nejdříve ráno D6. Z logického důvodu na řece nebudou podmínky pro přechod druhosledové divize a vzniklo by velké hromadění sil a prostředků v pochodových proudech. Zasazování druhých sledů armády ve vzdálenosti bližší než 15–20 km před vodním tokem a nebo po jeho překročení téměř znemožňují plynulou organizovanost přepravy. V našem případě např. td, která útočí na směr hlavního úderu byla zasazena ráno D4, tj. ve vzdálenosti cca 60 km před řekou. Po splnění bližších úkolů prvosledových svazků půjde však v každém případě o zcela nové uspořádání jejich bojových sestav i o nové rozmístění armádních prostředků.

Velení jednotkám při pronásledování s přechodem vodního toku zasluhuje zvláštní pozornost. To se týká jak přípravy, tak i realizace samotného rozhodnutí. Především způsob přechodu do pronásledování nemá být výsledkem náhody, ale hluboké analýzy situace vojsk nepřítele a předvídatost velitele. Zvláštní pozornost věnujeme operační sestavě armády, která musí vytvářet podmínky pro použití aktivních prvků v operaci, tj. vzdušných výsadek a PO. Při zahájení pronásledování zasadíme do prvního sledu tankové divize, ale při přechodu vodního toku naopak motostřelecké divize vyzbrojené plovoucími OT. Operační sestavu uspořádáme tak, abychom ji před příchodem k řece v zásadě neměnili. Proto prvosledovým divizím stanovíme i hlubší úkoly, než obvykle. Na základě rozhodnutí velitele armády i divizí musíme rozdělit především posilové, hlavně ženijní prostředky a důsledně promyslet jejich manévry. Vytvořit podmínky k samostatné činnosti prvosledových divizí, vyvarovat se složitých manévru a zálohy armádních prostředků rozmístit na směry jejich předpokládaného zasazení. Zvlášť účelně zplánujeme použití arb i přiděleného úsilí letectva i opatření, která mají zabránit, aby nepřítel poškodil přepravy, nebo jiná vodní díla na řece.

Úkoly, které vyplývají z plánu operace, stále sledujeme a podle potřeby upřesňujeme. Nemůžeme připustit přílišnou **centralizaci** při pronásledování. Současné vybavení armády tanky, které jsou schopné po krátké přípravě jízdy pod vodou, možnosti OT i organických přepravních prostředků umožňují dnes nebývalou samostatnost a operativnost. Problémem je pouze kolová

OKOLY PRVOSLEDOVÝCH DIVIZÍ ARMÁDY

Obr. 1

technika. Víme, že pluk i divize mohou plánovat násilný přechod z chodu i samostatně, ovšem s ohledem na šířku vodní překážky i na možnosti vlastních ženijních prostředků. Přitom štáb armády zplánuje přepravu na armádních a upřesní dobu a místo přepravy na divizních přepravištích. Přepravu podřízených svazků (útvárů) řeší jen rámcově. Grafikon přepravy pořizuje podle kapacity přepravních prostředků buď jen štáb divize, a nebo štáb armády. Přitom je třeba dodržet zásadu, že je-li plánovacím místem štáb divize, štáb armády musí zpřesnit, na kterých přepravištích a kdy se přepravují armádní prostředky v sestavě prvosledových divizí a určit, která přepraviště ponechat pro přepravu dalších armádních prostředků, druhých sledů, týlu apod.

Některé odborné časopisy uvádějí, že velitel armády upřesňuje své rozhodnutí v době, kdy jsou prvosledové jednotky ve vzdálenosti 40—60 km od řeky. Určité vodítko to je, vzdálenosti jsou odvozeny od bojových úkolů svazků v operační hloubce obrany nepřítele i od hloubky prvních a druhých sledů operační sestavy armády. Z toho vyplývají prostorové i časové možnosti k manévru druhými sledy za daných podmínek. Za tohoto předpokladu bude plánování přechodu vodního toku při pronásledování vojsk nepřítele náplní práce štábu divize každý druhý den. Nebude výjimka, že to bude denním úkolem. Velitel armády i divize přijímá rozhodnutí pro přechod vodního toku komplexně, tj. v rámci řešení celkové operační (bojové) situace a v cyklu rozhodovacího procesu (viz **obr. 1**). Přitom u velitele armády půjde jen o upřesnění předchozího rozhodnutí pro operaci, u velitele divize pak o rozhodnutí na příští den. Prvosledové divizi stanovíme úkol na příslušný den a v souvislosti s tím i konkrétní úkol pro překonání vodního toku.

Pro názornost cituji: „2. msd s... pokračovat v pronásledování na směru ... zničit ... a dosažením čáry ... do ... splnit BÚ 2. msd. Dále vést úder na směru ... z chodu v součinnosti s TVV a PO 2. msd překročit řeku ... v pásmu ... dokončit zničení ... a dosažením čáry ... do ... splnit ÚD 2. msd. V dalším být připravena plnit úkol na směru ... Hranice: vpravo ... vlevo ... VS ... atd.“ Další podrobnosti jsou obsahem příslušných plánů druhů vojsk a odborných nařízení. Velitel divize rozděluje pásmo divize na pásma pluků a určuje v nich osy přesunu, výchozí čáru pro druhé sledy a zálohy i další regulační čáry podle předpisu Vševojsk-1-1, čl. 286. Přitom prvosledovým plukům stanoví úkoly do splnění bližšího úkolu divize, tj. BÚ a NÚ pluků. Po jejich dosažení upřesní nové úkoly k splnění úkolu dne divize. Jak velitel armády, tak i velitel divize v průběhu dne dodatečně konkretizuje stanovené úkoly podle vývoje situace a příchodu vojsk k řece.

Organizace velení za pronásledování je daleko složitější. Např. u mčto-střeleckého pluku (tp) je výhodné vzhledem k pohyblivosti velitelského stanoviště a z důvodů zabezpečení nepřetržitěho velení rozdělit velitelské stanoviště na dvě části a to na tzv. část velící a zbytek (týlovou část). Tato část se může přesunovat ve vzdálenosti 5—7 km po stejné nebo vedlejší ose. V první části může být velitel s důstojníkem štábu, ZN, velitel dělostřeleckého oddílu, CHN a ŽN.

V rámci štábu divize na hlavním směru pronásledování může postupovat velitelské stanoviště divize a na druhém směru PVS. Přitom PVS může tvořit jeden celek, VS divize, může se dělit na dvě části (podobně jako u pluku), které by postupovaly ve vzdálenosti 20—30 km (podle situace).

Další charakteristickou zvláštností je, že rozmístění velitelských stanovišť při násilném přechodu vodního toku z chodu při pronásledování nepřítele je blíže k prvosledovým jednotkám. Mohou být na těchto vzdálenostech od řeky:

- VS pluků prvních sledů a PVS divize do 1—2 km
- TVS pluků prvních sledů do 8 km
- VS divize a tedy i PVS armády do 4—5 km
- TVS divize do 16 km.

Velitelé pluků prvního sledu i velitel divize se přepravují na druhý břeh ihned za prvním sledem a VS divize spolu s PVS armády za hlavními silami divize.

Při pronásledování položíme **důraz na zabezpečení bojové činnosti zvláště pak na průzkum, ženijní zabezpečení, radioelektronický boj a maskování.**

Význam bude mít komplexní a nepřetržitý **průzkum**, který bude mít za úkol zjistit obranu nepřítele na přístupech i na samotné řece, směr odchodu hlavních sil divizí nepřítele, místa budování přeprav na vodní překážce, připravená opatření ke zničení přeprav, rozmístění taktických i operačně taktických prostředků a jejich manévr, místa velení apod.

Hlavní náplní **ženijních opatření** bude především odtarasování, zatarasování, ženijní průzkum a speciální práce na řece. Většinu úkolů plní ve spolupráci s ostatními druhy vojsk.

Úkolem **radioelektronického boje** bude zabezpečit neselehávající spojení, nepřetržitě velení a znemožnit nepříteli rušit naše radioelektronické prostředky.

Účelem **maskování** bude dezinformovat nepřítele, znemožnit nepřátelským prostředkům zjistit důležité prvky naší operační sestavy, především rozmístění raketového vojska, míst velení a druhých sledů. Jedním z důležitých opatření bude i výstavba a činnost na klamných pracovištích, zvláště mostových.

V závěru chci se alespoň částečně zmínit o **organizaci součinnosti.**

Jejím prostřednictvím budeme na každém velitelském stupni s jinou náplní, cílem i metodikou sladovat co do místa a času opatření, která realizují rozhodnutí velitele. Již jsem zdůraznil, že pronásledování s přechodem vodního toku bude mít velice dynamický charakter bojové činnosti. Tomu musí odpovídat i součinnost, kterou je třeba v průběhu operace neustále obnovovat podle vývoje situace, zvláště mezi prostředky nadřízeného velitele, sousedy a rozhodujícími prvky operační sestavy. K tomu mají též vytvářet podmínky především velitele a štáby (zpracovat plány součinnosti, vyměnit styčné důstojníky s příslušným materiálním vybavením, organizovat součinnostní spojení apod.).

Při přípravě i při vedení operace tohoto charakteru bude organizace součinnosti zaměřena zvláště na sladění činnosti v období boje o přístupy k řece a o přechody na vodní překážce. V dalším bude postihovat činnost při pronásledování a rozšíření úspěchu na protilehlém břehu. Rozhodující vždy bude **opatření k využití účinků jaderných zbraní.**

V součinnosti budeme věnovat pozornost:

a) V období boje o přístupy k řece

— uspořádání a úkolům jednotlivých prvků operační sestavy armády (prvosledových a druhosledových divizí, arb, prostředků PVO, záloh, druhů vojsk, míst velení, využití přiděleného úsilí letectva),

- opatření k zasazení PO a použití TVV prvosledových divizí,
- zařazení posilových prostředků,
- manévru ženijními prostředky,
- zabezpečení bojové činnosti apod.

b) V období boje o přechody na vodní překážce

— upřesnění úkolů jednotlivým prvkům operační sestavy armády,

— opatření k vzájemnému setkání PO, TVV a hlavních sil prvosledových divizí a využití získaných přechodů těmito jednotkami,

- výstavbě a údržbě přeprav na řece,
- přechodu řeky hlavními silami armády,
- manévru ženijními prostředky,
- opatření PVO.

c) V období rozšiřování úspěchu na protilehlém břehu a zabezpečení pronásledování

- upřesnění úkolů jednotlivým prvkům operační sestavy,
- opatření k zabezpečení pronásledování a k dokončení zničení nepřítele.